

Sygn. akt VU 1223/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 r. w Kaliszu

odwołania M. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 20 sierpnia 2013 r. Nr (...)

w sprawie M. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o świadczenie przedemerytalne

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.08.2013 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującej M. F. przyznania świadczenia przedemerytalnego z uwagi na brak warunków do jego przyznania.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła M. F., domagając się jej zmiany i przyznania świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

Odwołująca M. F. urodziła się dnia (...), ukończyła więc obecnie 51 lat. Wykazała staż pracy wynoszący 34 lat 11 miesięcy i 15 dni do dnia ustania zatrudnienia. Odwołująca pobierała zasiłek dla bezrobotnych w okresie od 23.11.2012 r. do 23.11.2013 r. Odwołująca nie odmówiła przyjęcia propozycji zatrudnienia w okresie pobierania tego zasiłku. Organ rentowy zaliczył odwołującej do stażu pracy okres nauki zawodu od dnia 01.10.1977 r. do dnia 30.09.1980 r.

Ostatnio odwołująca pozostawała w zatrudnieniu w oparciu umowę o pracę na okres próbny od dnia 01.04.2012 r. do dnia 30.06.2012 r. i umowę na czas określony od dnia 01.07.2012 r. do dnia 10.11.2012 r. W świadectwie pracy dotyczącym powyższego zatrudnienia wpisano jako przyczynę rozwiązania stosunku pracy – ustawę dotyczącą rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników. W poprzednim okresie od marca 2007 r. do marca 2012 r. odwołująca prowadziła działalność gospodarczą.

Odwołująca zmierzała do wykazania, iż w okresie od 01.09.1977 r. do 30.09.1977 r. wykonywała pracę w zakładzie (...) w ramach nauki zawodu bądź stosunku pracy.

W czerwcu 1977 r. odwołująca kończyła szkołę podstawową. We wrześniu 1977 r. rozpoczęła naukę w Zasadniczej Szkole Zawodowej Nr (...) w K.. Świadectwo ukończenia szkoły wydano odwołującej w dniu 24.01.1981 r. Świadectwo czeladnicze w rzemiośle krawiectwo męskie wydano odwołującej w dniu 29.09.1980r.

W aktach osobowych odwołującej z okresu pracy w zakładzie (...)w K.(poprzednio (...)) znajduje się zaświadczenie wystawione przez M. E., iż M. C.(obecnie F.) była zatrudniona w warsztacie rzemieślniczym M. E.w celu nauki rzemiosła w okresie od 01.10.1977 r. do 30.09.1980 r. Takiej samej treści zaświadczenie jest w aktach rentowych odwołującej. W tych samych aktach osobowych z zakładu (...), poprzednio (...) w K., znajduje się kwestionariusz osobowy dotyczący okresów zatrudnienia odwołującej. W kwestionariuszu tym wpisano naukę zawodu u M. E.oraz określono okres 1.X.1977-30.09.1980 r. Zdaniem Sądu, w dacie powyższej dopisano przy oznaczeniu miesiąca października – X – kreseczkę z przodu, co wskazuje na cyfrę IX – czyli wrzesień. Sąd przyjmuje, iż prawidłowa data odbywania nauki zawodu przez odwołującą jest: 01.10.1977 r. do 30.09.1980 r. co wynika z zaświadczenia znajdującego się w wymienionych aktach, za wymienionym kwestionariuszem i umowy o naukę zawodu. W dniu 31.05.1977 r. M. E.wystawił odwołującej zaświadczenie, iż zostanie przyjęta w naukę zawodu w roku szkolnym 1977/1978. Pismo to miało znaczenie dla pobierania przez odwołującą nauki zawodu w szkole zawodowej, nie określało dokładnie kiedy praktyczna nauka zawodu zostanie rozpoczęta.

W kwestionariuszu dotyczącym okresów zatrudnienia wypełnianym przez odwołującą w 2006 r. dla potrzeb ubiegania się o rentę, wskazano okres nauki zawodu od 01.10.1977 r. do 30.09.1980 r. Podobnie w kwestionariuszu dotyczącym okresów zatrudnienia przy ubieganiu się o ustalenie kapitału początkowego.

M. E. zawarł z odwołującą umowę o naukę zawodu na okres 36 miesięcy od 01.10.1977 r. do 30.09.1980 r. Umowa została zarejestrowana w Izbie Rzemieślniczej w P. w dniu 29.11.1977 r. Okres powyższej nauki zawodu został odwołującej do stażu pracy uwzględniony w całości.

Koleżanki odwołującej, pobierające w różnych okresach naukę zawodu w zakładzie (...), miały zawierane umowy o naukę zawodu w różnych okresach: lutym, listopadzie, czerwcu, wrześniu. W żaden sposób daty te, poza wrześniem, nie dają się powiązać z początkiem roku szkolnego w szkole zawodowej. Pismo Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr (...) w K.z dnia 18.11.2013 r., iż nauka w szkole wiązała się z uczestnictwem w praktycznej nauce zawodu, nie stoi w sprzeczności z powyższymi ustaleniami, gdyż z zeznań świadków wynika, iż praktyczna nauka zawodu rozpoczynała się u różnych osób w różnym okresie. Jak wynika z zeznań świadków C., K., S., B., osoby ubiegające się o zawarcie umowy o naukę zawodu przed zawarciem umowy przychodziły do zakładu aby się z nim zapoznać, pokazywano im drobne czynności – fastrygowanie, robiły to w różnym czasie. Żadnej konkretnej pracy wtedy nie wykonywały i nie otrzymywały żadnego wynagrodzenia. Za świadkiem B.można określić ten okres jako próba przed zawarciem umowy. Na takiej samej zasadzie we wrześniu 1977 r. do zakładu (...)przychodziła odwołująca i przebywała tam w takim samym charakterze.

Odwołująca we wrześniu 1977 r. nie była pracownikiem M. E., nie była także osobą pobierającą praktyczną naukę zawodu.

(dowód: akta osobowe odwołującej, umowa o naukę zawodu, pisma M. E. co do przyrzeczenia odwołującej, iż zostanie z nią zawarta umowa o naukę zawodu oraz zaświadczenie o okresie pobierania nauki zawodu, zeznania świadków W. C., M. K., częściowo zeznania odwołującej, zeznania świadków B. S. i A. B.).

Sąd odmówił wiary odwołującej w części dotyczącej tego iż we wrześniu 1977 r. wykonywała stałą codzienną pracę jako pracownik lub osoba pobierająca naukę zawodu. Zeznania odwołującej, iż w okresie września 1977 r. pobierała naukę zawodu lub wykonywała pracę na podstawie stosunku pracy, są niewiarygodne. Osoby małoletnie mogły być zatrudniane w celu praktycznej nauki zawodu i przyuczenia do zawodu. Pobieranie praktycznej nauki zawodu, aby stanowiło okres uwzględniany do stażu emerytalnego, musi wynikać z indywidualnej umowy o tę naukę. W tej umowie określony jest okres pobierania nauki zawodu. Odwołująca podpisała określoną umowę o naukę zawodu i tylko okres z tej umowy wynikający może być uwzględniony do stażu emerytalnego. Z wszystkich dodatkowych dokumentów

wystawionych przez M. E., także umowy o naukę zawodu, wynika okres nauki zawodu odwołującej od 01.10.1977 r. do 30.09.1980 r. Podobnie z twierdzeń odwołującej przy ubieganiu się o świadczenia z ubezpieczenia społecznego czy ustalaniu kapitału początkowego wynika taki okres pobierania nauki zawodu. Żadna z osób, która uczyła się zawodu jak odwołująca nie uważała, iż była zatrudniona w oparciu o umowę o naukę zawodu w innym okresie niż to wynikało z umów o naukę zawodu. Twierdzenia odwołującej o tak szerokim zakresie pracy i długim czasie pracy we wrześniu 1977 r. oraz odpłatności za tę pracę, są odosobnione i niewiarygodne.

Sąd nie podejmował próby wyjaśnienia, chociażby w drodze opinii grafologa, kto dokonał dopisania w kwestionariuszu opisanym wyżej, przyjmując iż datą rozpoczęcia nauki zawodu przez odwołującą jest 01.10.1977 r. Wniosków dowodowych ze strony odwołującej w tej kwestii nie zgłoszono.

W myśl art. 2 ust 1 pkt. 5 ustawy z dnia 30.04.2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120 poz. 1252) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn po stronie pracodawcy w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia, u którego była zatrudniona co najmniej 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący 35 lat dla kobiet.

W myśl art. 6 ust 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zmianami) okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia natomiast zgodnie z art. 6 ust 2 punkt 3 tejże ustawy do okresów składkowych zalicza się okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 01.01.1975 r. Wymogi przewidziane w cytowanym wyżej przepisie spełniać może jedynie okres praktycznej nauki zawodu wykonywanej na podstawie indywidualnej umowy o naukę zawodu. W oparciu o regulacje wynikające z przepisów ustawy z dnia 15.07.1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania oraz ustawy z dnia 02.07.1958 r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w celu nauki zawodu sformułowano zasady, kiedy istnieją warunki do przyjęcia, iż praktyczna nauka zawodu jest okresem składkowym. Decyduje o tym treść zawartej indywidualnej umowy między uczniem i pracodawcą oraz okoliczność, czy młodociany ma status ucznia czy pracownika.

Ustawa z dnia 15.07.1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32 poz. 160) uregulowała system szkolnictwa w Polsce. W systemie szkół wymieniła zasadnicze szkoły zawodowe. W przepisach ustawy stwierdzono, iż kształcenie kwalifikowanych robotników odbywa się w zasadniczych szkołach zawodowych, a praktyczna nauka zawodu stanowi część procesu kształcenia i wychowania w zasadniczych szkołach zawodowych. Zgodnie z art. 12 wymienionej ustawy zasadnicze szkoły zawodowe mogą działać jako szkoły przyzakładowe lub pod opieką patronacką odpowiednich społecznych zakładów pracy.

W myśl art.1 cyt. ustawy młodociani, osoby w wieku od 14 do 18 lat, mogą być zatrudniani tylko w celu nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy, odbycia wstępnego stażu pracy. Co do osób do lat 15 istniał zakaz zatrudniania. Zgodnie z art. 9 wymienionej ustawy zakład pracy przyjmując młodocianego na naukę zawodu w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy jest obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego. Zgodnie z art. 19 cyt. ustawy pracownicy, bez względu na wiek, podejmujący po raz pierwszy zatrudnienie w wyuczonym zawodzie lub podejmujący zatrudnienie w zawodzie, w którym nie posiadają wymaganych kwalifikacji, są obowiązani do odbycia wstępnego stażu pracy.

Powyższe regulacje oraz okoliczności niniejszej sprawy wskazują, iż odwołująca pobierała praktyczną naukę zawodu na podstawie indywidualnej umowy w tym celu zawartej. Okres nauki zawodu wynika z indywidualnej umowy o praktyczną naukę zawodu i wynosi 36 miesięcy od 01.10.1977 r. do 30.09.1980 r. Umowa powyższa nie obejmuje września 1977 r., stąd okres ten nie może być odwołującej uwzględniony do stażu pracy jako okres nauki zawodu.

Po drugie okres ten nie stanowi okresu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Umowa o pracę nie została z odwołującą co do tego okresu zawarta ani ustnie ani na piśmie. Stosunek pracy związany jest ze świadczeniem pracy

przez pracownika w zamian za otrzymywane wynagrodzenie. W niniejszej sprawie we wrześniu 1977 r. odwołująca nie wykonywała pracy w rygorach stosunku pracy i nie otrzymywała za to wynagrodzenia.

Przychodzenie przez odwołującą do zakładu, wykonywania drobnych prac, przyglądanie się i to w oczekiwaniu na zawarcie umowy o naukę zawodu, gdy zwolni się miejsce w zakładzie, wskazuje iż okres ten nie był ani okresem zatrudnienia ani okresem praktycznej nauki zawodu. Nie podlega więc wliczeniu do stażu pracy.

Odwołująca nie wykazała 35 lat zatrudnienia do daty rozwiązania stosunku pracy z przyczyn ekonomicznych po stronie pracodawcy.

Stąd odwołanie jako bezzasadne podlegało oddaleniu. Sąd orzekł w myśl art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.